

НАРОДНІ ПИСЬНІ
З ПОДЛЯШСЬЯ
в записах
ІВАНА ІГНАТЮКА

части́н

БАЛАДИ
І ГІСТОРИЧНІ
ПИСЬНІ

Miejska Biblioteka Publiczna
Biała Podlaska

5 103368000004

72

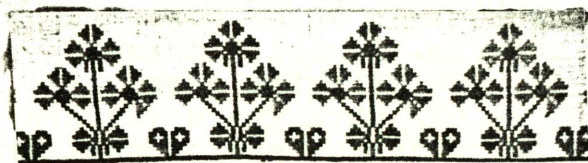
— V 19n

WYSTAWA

78.031,4

7E

НАРОДНІ ПИСЬНІ
З ПОДЛЯШСЯ
в записях Івана Ігнатюка

ЧАСТЬ V
БАЛАДИ Й ГІСТОРИЧНІ
ПИСЬНІ

І. Б А Л А Д И

1. Ї Д Н Е С О Н Ц Е С Х О Д И Т Ь

Їдне сонце сходить а друге заходить
Козак до дівчини щовечора ходить./2
Ой ходить він, ходить й хоче її брати
А рідная мати не хоче оддати./2
Позволь мені мати на лавці лежати
Чи прийдуть дивчіта мене проважати./2
І прийшли дивчіта мене проважати
А меї милеї не пускає мати./2
Ой, мати, ти мати, якеї ж ти віри,
Понесли хворонгви на його подвір'я./2
Ой бижи ти доню, бижи не барися,
Зайди пуд свитлицю і назад вернися./2
Вона не слухала й коло його стала,
Взяла за рученьку ще й поцілувала./2
А милий схопився за ший обнівся,
Ой слава то Богу що ще не вживився./2
І пушла по світи така то слава
Що жива з умерлим до шлюбоньку стала./2

Співала Анна Пачковська / Ігнатюк,
рік нар. 1905, село Данці, гм. Ганна,
воєв. Біла Подляська. Записано в серп.
1970 року.

2. Т А М З А Г О Р О Ю

Там за горою сніжок білосенний
Ходив до дівчини козак молоденький./2
Ходив і любив, і хотів її взяти/
Но лихая мати не хотіла оддати./2
Позволь же мні мати живим умирати /
Чи не прийде дівча мене випроважати./2
Зійшлися дівчата мене випроважати /2
А меї дівчини не пускає мати.
Ой, мати, ой мати, невірницю в хати /2
Уже в мого хлопця горонгви коло хати.
Іди моя доню, ой, іди не гардися /2
У низькім порозі всім людям вклонися.
Ой де ж тиї ножки що до мене ходили,
Ой де ж тиї очкі що мене любили, /2
Ой де ж тиї ручки що мене обіймали, /2
Ой де ж тиї губки що мене цилували?
А милий схопився за ший вчепився: /2
Давай мати шубу поїдм до шлюбу.

Співали: Люба Чержан, рік нар. 1930,
і Надія Петручук, рік нар. 1928, село
Заболоттє, гм. Кодень, воєв. Біла Подл.
Записано 22 мая 1984 року.

3. П О З В О Л Ь М Е Н І М А Т И

Позволь мені мати криницю копати
Чи прийдуть дівчата води набирати.
Всі дівчата прийшли води набирати
А меї дівчини не пускає мати.
Позволь мені мати корчму збудувати
Чи прийдуть дівчата пити й погуляти.
Всі дівчата прийшли пити і гуляти
А меї дівчини не пускає мати.
Позволь же мні мати церкву збудувати
Чи придуть дівчата Бога вихваляти.
Всі дівчата прийшли Бога вихваляти
А меї дівчини не пускає мати.
Позволь же мні мати на жарті вмирати
Чи придуть дівчата мене проважати.
Всі дівчата прийшли мене проважати
А меї дівчини не пускає мати.
Ой мати, ой мати яка ж ти невірна
Вже стоять хворонгви в хлопця на подвір"ю.
Ой мати, ой мати яка ж ти невірна
Стоять з хоронгвами в хлопця на подвір"ї.
Іди доню, іди, туюлько не барися
На першум порозі Богу помолися.
Іди доню, іди, туюлько не барися
На першум порозі Богу помолися.
А милий схопився за шию вчепився-
Слава тобі Боже що ще не вженився./2
Давай мати шубу - поїдм до шлюбу!
І пушла по світи така то слава
Що жива з умерлим до шлюбоньку стала./2

Співали: Марія Солтанюк, рік нар.
1925 і Миколай Солтанюк, рік нар.
1915, село Голишово, гм. Ганна, воєв.
Біла Подл. Записано 12 серп. 1984 р.

4. Б У Л А В Д О В А

Була вдова й овдовіла,
Була вдова овдовіла
Та девет синюв спородила
Та й девет синюв спородила
І одного не хрестила/2
Десяту дочку Марусечку/.2
Дочка виросла й замуж пошла,/2
Пошла вона до Кракова/2
До Кракова за крамаря,
До Кракова й за крамаря.
Жила вона рочок й другий /2
А на третій руок наступає
Жона з мужем розмовляє:
Крамарочку, муй паночку,/2
Поїдьмо ми в гостиночку./2
Ідем польом, ідем другим
А на третє кінь ступає./2

Аж там в бору огонь горить/2
Коло огню розбій стоїть.
Взяли його розстріляли/2
Стали її розпитали.
Вона стала й розказала,
Вона стала розказала:
Ах Боже муої, наш миленький,/2
Ах Боже муої єдиненький,
Ах що ж бо ми наробили
Свого швагра та й забили.
Даймо сестри срібла-злата,/2
Оправмо її в путь-дорожку/2
В путь-дорожку до матюнки./2

Співала Ольга Петручик, рік нар. 1898,
село Янівка, гм. Ганна, воєв. Біла Подл.
Записано в серп. 1970 року.

5. В І Н Х Л О П Е Ц Ь Г О Ж И Й

Він хлопець гожий а я дівчина красна ,
Він в полю горав а я волики пасла.
Він в полю горав аж до темної ночі,
Упала роса на мої карі очи,
Ни так на очи як на русую косу,
Казали люди виночка не доношу.
А я молода виночок доносила
Своїх ворогів на весілля просила.
Поженилися обоє молодії,
Поженилися - обоє похворіли.
Дівчина лежить у матера в комори -
Козак неборак при зельонуй дуброви.
А для дівчини мід-вино кубкомносять-
Козак неборак зімнії води просить.
Ой мамо, мамо, ой як я тобі мила
Зашлі козаку хоч келишечок вина.
Де ж бо я доню того вина набрала
Жеб я козакам по дубровонькам слала.
Як задзвонили в усі чотири дзвони
Почула дівча лежачи й у комори.
Ой мамо, мамо нащо й то дзвони дзвонять,
Ой чи на недільку, ой чи по козакови.
Як на недільку то й до церковки йдіте,
Як по козаку то й мене нарадіте.
Покладіте нас до купи головами,
Тиха розмовонька буде межи нами.
Покладіте нас голова з головою,
Нех люде знають що хлопець з дівчиною.

Співала Павліна Сльонзак, рік нар.
1905, село Матяшівка, гм. Тучна, воєв.
Біла Подл. Записано в серп. 1973 р.

6. А В ЯНІВЦІ НА ЮЛИЦІ

А в Янівці на юлиці ворон воду бродить -
Знати, знати хто жонатий до вдовоньки ходить./2
А вдовонька порадниця порадить як жити -
Порадь мене молодого як жінку забити./2
Возьми милий сокироньку й удар в головоньку
А сам зайди до сусіда, скажи: вмерла з чіда./2
Мила хату, мила сіни не одзивалася -
Як ударив в головоньку не спом'яталася./2
Мої мили сусідоньки накажіте теши
Нехай несе своїй дочці смертельній вещи./2
Прийшла мати з сінь до хати, одчиніє двері -
Лежить моя дитинонька в кривавуй постелі./2
Ой моє миле дитятко чим же ж не вгодила?
Ой що ж твоя біла постіль у криві вкипіла?/2
Не знаю, моя матюнко, як на світ настала,
Ой не знаю, рудненькая, за що ж я дубостала?/2

Співали: Анастасія Петручик, рік нар.
1929 і Марія Кобилевська, рік нар. 1924
село Янівка, гм. Ганна. Записано в серп.
1973 року.

7. В ОДНУМ БОЦІ СОНЦЕ СХОДИТЬ

В одному боці сонце сходить а в другум заходить -
Знати, знати жонатого що до вдови ходить./2
Забий, забий свою жуонку а я поб"ю діти -
То ми будєм молодії обоє живіти./2
Удовонько, голубонько навчила як жити
То научи, удовонько, як жуонку забити./2
Зайди, зайди до домоньку набий в головоньку,
А як вийдеш на уліцю - скажи що зчадоньку./2
Прийшов гультяй до домоньку став милую бити,
Вона його молодая сталася просити./2
За що мене, милий, бити, чим провинилася?
Зудостанеться просля мене дитина мала./2
Зайшов гультяй до корчмоньки : дай шинкар горілки!
Ой, гукнула вся громада - забив гультяй жуонку! /2
Сусідоньки близенькіі накажіте теці:
Ой, нех іде, нех привозить смертельній вещи./2
Іде, іде її мати, на двур наїжджас
А вже її дитинонька свою жизнь кончає./2
Ввуйшла її рудня мати у новий двері -
Льжить єї дитинонька в кровавуй постелі./2
Скажи доню, скажи доню чим провинилася
Що ти тому гультяйови набити далася?/2
Як не знаю, моя мамо, кољи вродилася
Так не знаю, моя мамо, чим провинилася./2
Мила хату, мила сіни, ни оглядалася
Як ударив в головоньку не спомняталася./2
Як ударив в головоньку по правому плеччю,
Полілася кров червона по білому ліцу./2

Співала Анна Кушнерук, рік нар.
1908, село Бокинка Панська, гм. Тучна
воєв. Біла Подл. Записано 21.XI.1981 р.

8. А В НАШОЇ ЯНІВЦІ

А в нашоу Янівці стала новина
Молодая Вера в Колі влюбљона./2
При товпі народу Коля подийшов:
Вийди, вийди Веро, хоч на пару слов./2
Вера не схотіла, сама ни пуойшла
Вірній подружки з собою взяла /2
Ходіте подружки, ходіте зо мной
Що робити буде Коля надо мной./2
При товпі народу вийняв він кінджал,
Взяв зарізавав Веру а сам побижав./2
Крикнули подружки: давайте коней
Повеземо Веру в лікарню скорей./2
Завезли в лікарню, поклали на стол,
Привязали руки і дали на сон./2
Через три години Вера померла
А Верина мама ізійшла з ума./2
Молодую Веру на свинтар везуть,
Молодого Колю в кайдани кують./2
Молодий же Вері вічная труна,
Молодому Колі темная тюрма./2

Співали: Анастасія Петручик, Софія
Семенюк і Надія Островська, село
Янівка, гм. Ганна. Записано 7.V.1978 р.

9. А В НАШОМУ СЕЛІ

А в нашому селі стала новина
Молодая Вера в Колю влюбліна./2
При талпе народа Коля подийшов:
Вийди, вийди Вера хоч на пару слов./2
Вера не стерпела к, Колі подийшла,
Верную падружку з собою взяла./2
Ах іді падружка, ах іді со мной
Што то будет делать Коля надо мной./2
При толпе народа Коля взяв кінджал,
Взяв зарезав Веру а сам убежал./2
Падружкі скрічали: дайте лошадей,
Повезьом ми Веру в больніцу скарсей./2
Завезьлі в бальніцу і клалі на стол,
Обв"язалі рани і далі спакой./2
Через два часочка Вера померла,
Верина мамаша тронулась з ума./2
Молоденьку Веру хороніт везут,
Молодого Колю в кайдани кують./2
Молоденькуй Вері вечная труна,
Молодому Колі тьомная тюрма./2

Співали: Олена Ігнатюк, рік нар. 1941,
Марія ІГНАТюк, рік нар. 1928, Євгенія
Гасюк, рік нар. 1925 і Надія Лобач,
рік нар. 1936, село Паросля, гм. Славатици,
воєв. Біла Подляська. Записано 11.11.1984 р.

10. ПІСНЯ ПРО ВИВОЗКУ

Там на Любельщизне смутне дні настали
Що нашіі люде села опускали,
Що нашіі люде села опускали.
Села опускали, на Захід їхали,
На Захід їхали, але без радости,
Такий розказ прийшов од пана старости,
Такий розказ прийшов од пана старости.
В понеділок рано як сонце сіяло
До нашої Янівки військо наїхало,
До нашої Янівки військо наїхало.
Військо наїхало такий розказ дало,
Щоб за дві години всьо село зібралось,
Щоб за дві години всьо село зібралось.
Люде сі зібрались стали сумувати,
А тут капраль кричить: - пора виїжджати!
А тут капраль кричить: - пора виїжджати!
До першій стації везли нас возами,
До другої стації везли поцьонгами,
До другої стації везли поцьонгами.
Репету давали і нам всьо казали: -
Що ми на Заходзе ліпше будьом мали,
Що ми на Заходзе ліпше будьом мали.
Як ми заїхали і стали плакати:
Ах, Боже, наш Боже що будьом діяти,
Ах, Боже, наш Боже що будьом діяти?
Поля не оране, жито не сіяне
Тільки тиї мури то й порозваляне,
Тільки тиї мури то й порозваляне.
Села мої, села, я вас не забуду,
Коли розказ прийде повертатись буду,
Коли розказ прийде повертатись буду.

Співали жінки з села Янівка, гм. Ганна.
Записано в серпню 1970 р.

11. ПІСНЯ ПРО ВИВОЗКУ

В нашуй Любельщизни смутни дні настальи
Як ми свої села рӯодні покидальи.
А в неділю рано сонечко сияло,
До нашого села військо наїхало.
Військо наїхало, такий розказ дало,
Жеб за дві години всьо село зібралось.
Люде се зібральи й стальи сумувати
А поручнік кричить: - пора виїжджати!
Пора виїжджати багажі носити,
Багажі носити й в болото валити.
До першій стації везльи нас возами
А там нам казальи будуть пояздами.
Ой, як ми їхальи то бици не мальи,
Бо нам по дорози репету давальи.
Репету давальи і нам так казальи: -
Віте на Заходи ліпий мете мальи.
А ми заїхальи - поле не горане,
Жито не сіяне оно єдни мури
То й порозваляне.
Села наши, села, віте сиротами
А нашими людьми Захӯод засіляний.

А нашими людьми Захід засіляний .
Села наши, села, ми вас не забудюм,
Ми вас не забудюм пока жити будуем.

Співала Анастасія Олешук, рік нар. 1894,
село Чепутка, гм. Соснівка, воєв. Біла Подл.
Записано в серпні 1970 р.

12. А В НАС НА ПОДЛЯШШЮ

А в нас на Подляшшю сумні дні настали,
Бо нашії люде села опускали./2
Села опускали, але не з радості,
Прийшов такий розказ од пана старости./2
У неділю рано ще сонце не всяло
До нашого села військо приїхало./2
Військо приїхало - такий розказ дало,
Щоб за дві години всьо село зібралось./2
Люди ся зібрали й стали сумувати
А тут капраль крикнув: - пора від'їжджати!/2
До першої стаций везли нас возами,
До другої будем їхать потягами./2
А як ми їхали то ми ніц не спали,
Бо нам по дорозі репету давали./2
Репету давали і нам так казали,
Що ми на Зохолі будем ліпше мали./2
Як ми заїхали - стали сумувати,
Ах, Боже, наш Боже що будем діяти?/2
Поле не горане, жито не сіяне
Тільки тиї мури - ще й порозваляне./2
Села, наши села, ми вас не забудем,
Ми вас не забудем покіль жити будем./2
Села, наши села, вас не забуваєм,
Прийде такий розказ з охвотой вертаєм./2

Співали: Павліна Кратюк, рік нар. 1929,
Марія Олесюк, рік нар. 1930, село
Межилісте, гм. Тучна, воєв. Біла Подл.
Записано 13.XI. 1982 р.

Анна Пачковська прімо вото Ігнатюк
село Данці, гм. Ганна, в. Біла П.

13. В О Т У Ж Е У Ї Ж Д Ж А Ё М В Р А С І Ю

Вот уже уїжджаєм в Расію,
Оставляєм родимий свуй край -
Скоро час той прощальний настане /2
І останній раз скажем: прощай.
Все друзя і соседи прощайте,
Все знакоми ліса і поля,
Прощай наше село Межилесе /2
І кармільниця наша зімля.
І Бог знаєт когдa воротімся
І увідім родних і друзей,
Ах везі нас советска машина, /2
Ах, везі же ти нас поскарей.
Штоби з глаз поскарей ето скрилось,
Штоб родное нам больш не відать
А што з намі случиться - не знаю? /2
Не магу вам друзя описать.
Только ми за Дніпром очутілісь,
Запорозький зовйотся тот край -
А в серцях наших всьо ето слишно: -
Дорогое село нам прощай.

Записано од П. Кратюк і М. Олесюк
село Межилистя, 13. XI. 1982 р.

14. О Т У Ж Е О Д " І Ж Д Ж А Ё М В Р О С І Ю

От уже од"їжджаєм в Росію,
Оставляємо рідній свуй край -
Хутко час той прощальний настане, /2
Раз останній ми скажем: прощай.
Усі друзі й сусіди прощайте,
Всі знайоми ліса і поля,
Прощай наше село Межилісте /2
Й годувальниця наша земля.
А Бог знає коли ми вернемся
І побачимо рідних своїх,
Ах, вези же советська машино, /2
Ах, вези же ти нас чим хутчій.
Ах вже зараз її ми покинем,
Тую рідну свою сторону -
А що з нами там буде - не знаю?
Описати я вам не могу.
Тільки ми за Дніпром опинились,
Запоріжжьем він зветься, той край -
А в серцях наших всьо чути слова:
Дорогое село нам прощай!

Переклад на подляську говірку
Івана Ігнатюка

15. ДІВЧИНОНЬКА ПО ГРИБИ ХОДИЛА

Дівчинонька по гриби ходила
В зельоному гаю заблудила.
Приблудилася к' зельоному дубу,
О, тут же я ночувати буду.
Я думала що дуб зельоненький
А то стоїть козак молоденький.
Дівчинонько дайся на пудмову,
Я виведу з гаю на дорогу.
Ой, я буду, я сім літ блудити
А не дамся з розуму зводити.
Я дам тобі зельоного пива
Ой, нароблю з дівчиноньки дива.
Я не буду твого пива пити,
Я не дамся з розуму зводити.
Дівчинонька ще пива не пила
А вже з себе диву наробила.
Там у полі буйний вітьор віє
Козачина пшениченьку сіє.
Ой, в'юн сіє з рідка посиває,
Там дівчина диттє приношає.
Козаченьку, на свою дитину,
Як не возьмеш на межу покину.
Я дам тобі коні вороного
А ти скажи на брата могого,
Я дам тобі цілу бочку масла
Одчипися дівчино напасна.
Дівчинонько, Господь Б'уог з тобою
Як дожду недільки возьму шлюб з тобою.

Записано. од А. Олешук, село Чепутка,
в серпні 1970 р.

16. ДІВЧИНОНЬКА ПО ГРИБИ ХОДИЛА

Дівчинонька по гриби ходила
В зеленому гаю заблудила./2
Прибилася к' зельоному дубу,
Ой, тут же я ночувати буду./2
Я ж думала що дуб зелененький
А то стоїть козак молоденький./2
"Ти козаче, козаче гультаю
Виведай мене на дорогу з гаю"/2
"Ставай, ставай дівчино до згоди
То виведу з гаю на дорогу"/2
"Ой волюся цілу ніч блудити
Ниж з тобою до згоди ходити"/2
"Там я тобі кватероньку меду
То я й тебе з розумоньку зведу"/2
"Давай, давай хоч іще другу
То не зведеш мене молодую"/2
Дівчинонька ще мід не випила
Й под берізку головку схилила./2
Поза гайом буйний вітьор віє
Козаченько пшаниченьку сіє./2
Сіє, сіє та й ще насиває,
Дівчинонька з гаю вибігає./2

"Козаченьку йди возьми дитину,
Як не возьмеш - на межі покину"/2
"Дам я тобі кватерочку масла,
Одчепися дівчино напасна"/2
"Я не хочу кватеречки масла
Й не одчеплюся, бо я й ненапасна"/2
"Дам я тобі коня вороного,
Скажи, скажи на братика мого"/2
"Я й не хочу коня вороного,
Я й не скажу на братика твого"/2
"Дам я тобі дві корови лисих,
Скажи, скажи на українськи плиси"/2
"Я й не хочу дві корови лисих,
І не скажу на українськи плиси"/2

Записано од П. Сльонзак, село
Матяшівка, 1 червня 1978 р.

17. В И Р А Д И Л А М А Т И

Вирадила мати сина у дорогу,
Молоду невісту вибирати льону.
Молода невіста брала й не вибрала,
Брала й не вибрала
В полю ночувала
Й тополиком стала.
Приїхав синочок з далекій дорогі
Питає матьонки чи арас у дома.
Бери сокироньку
І зотни тополя
На своєму полю.
Ой не раз я сіяв, ой, не раз я горав
На своєму полю не бачив тополя.
Як замахнув разок - головку склонила,
Як замахнув другий - слово промовила:
Ой, не рубай милий, бо я твоя мила,
Бо то твоя мати того наробила,
І нас молоденьких з пари розлучила,
І наші дітоньки всі посиротила.

Співала Антоніна Занюк, рік нар. 1924,
село Янівка, гм. Ганна. Записано в серп.
1970 року.

18. В И Р А Д И Л А М А Т И С И Н А

Вирадила мати сина у дорогу,
Молоду невістку вибирати льону.
"Як не вирвеш льону не приходь до дому
І стань собі в полю под тополіною!"
Молода невістка льону не зорвала,
Под тополіною в полю собі стала.
Ой приїхав милий з далекої дороги
Упав своїй мамі у білиї ноги.
"Мамо, моя мамо що то за новина,
Що на нашум полі росте тополіна?"

"Ой возьми си^{но}ньку о^{стру} соки^{ро}ньку,
Ой, п^уйди і зрубай ту то^{по}лі^{но}ньку!"
Ой узів си^{но}чок о^{стру} соки^{ро}ньку
І п^ушов рубати ту то^{по}лі^{но}ньку.
Ой за першим разом вона похилилась
А за другим разом вона промовила,
А за другим разом вона промовила:
"Ой не рубай милий, бо Я твоя мила,
Бо то твоя мати тоє мні зробила,
Бо то твоя мати тоє мні зробила,
Тебе молодого вдовц^юм навабила.

Співала Марія Гапонюк, рік нар. 1900,
село Янівка, гм. Ганна, записано 20.V.1984 р.

19. О Й Я К Т О Т Я Ж К О

Ой як то тяжко на гуліцю вийти
А невістоньки у дома не міти./2
Послала мати сина у солдати
А невістоньку льоночок ірвати./2
Ой рви же, рви же то й не йди до дому,
Як не вирвеш всього станься топольою./2
Прийшов син із війська, питається: "мамо,
Де моя милая що вдома немає?"/2
"А твоя милая пошла до родини
А мні залишила малую дитину./2
Ой сину, м^уой сину, нагостри сокиру,
Ой, іди зрубаєм тую топол^іну."/2
А за першим разом лісте зашуміло,
А за другим разом то й заговорило:/2
"Не рубай мя милий, бо я твоя мила,
Не рубай мя милий, бо я твоя мила,
Бо то твоя мати того наробила./2
О так твоя мати зробила зо мною
Що буду стояти в полю топольою./2
Ой як умре мати через три години
Товди я вернуся до своєї дитини."/2
"Мати, моя мати що ти наробила,
Ми так любилися - ти нас розлучила./2

Співали: Ніна Токаюк і Євгенія Вишенько,
село Микулічи, гм. Мілєйчиці, воєв. Білосток.
Записано у 1980 р.

20. Ч И Я Т О Д О Л И Н А

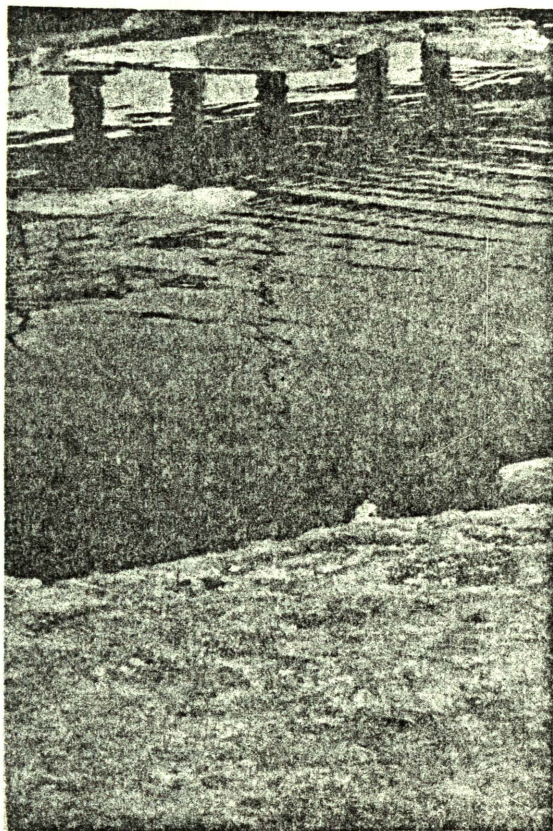
Чия то долина, чиї то покоси,/2
Чия то дівчина розпущони коси?
Чия то долина, чиї то покоси,
Чия то дівчина розпущони коси?
Мала мати сина - рано оженила,/2
Молоду невістку зразу не злюбила.
Мала мати сина - рано оженила,
Молоду невістку зразу не злюбила.
Вирадила мати сина у солдати,/2
Молоду невістку в поле льону рвати.
Вирадила мати сина у солдати,
Молоду невістку в поле льону рвати.
Іди, доню, в поле, іди льону рвати,/2
Як не вирвеш льону не прихोдь до хати!
Іди, доню, в поле, іди льону рвати,
Як не вирвеш льону не прихोдь до хати!
Вона рвала, рвала, льону не вирвала,/2
Пошла в чисте поле - тополею стала.
Вона рвала, рвала, льону не вирвала,
Пошла в чисте поле - тополею стала.
Вже рочок минає другий наступає,/2
На третій годочок іде мūdй синочок.
Вже рочок минає другий наступає,
На третій годочок іде мūdй синочок.
Мамо ж моя, мамо, що то за причина /2
Що на нашим полію росте тополина?
Мамо ж моя, мамо, що то за причина
Що на нашим полію росте тополина?
Не питайся сину о тую причину /2
Бери топор в руки - рубай тополину!
Не питайся сину о тую причину
Бери топор в руки - рубай тополину!
Як ударив перший - вона ся схилила,/2
Як ударив другий то й заговорила.
Як ударив перший - вона ся схилила,
Як ударив другий то й заговорила.
Не рубай мя милий, бо я твоя мила,/2
Бо то твоя мати того наробила.
Не рубай мя милий, бо я твоя мила,
Бо то твоя мати того наробила.
Як ти моя мила то прошу до хати /2
Свому миленькому звари вечерати.
Як ти моя мила то прошу до хати
Свому миленькому звари вечерати.
Ой Боже мій, Боже, що я наробила,/2
Вони ся кохали я їх розлучила.
Ой Боже мій, Боже, що я наробила,
Вони ся кохали я їх розлучила.
Вони ся любили як голубів пара,/2
Я їх розлучила як та темна хмара.
Вони ся любили як голубів пара,
Я їх розлучила як та темна хмара.
А та темна хмара ще може зійдеться /2
Нам милий з тобою во вік не прийдеться.
А та темна хмара ще може зійдеться,
Нам милий з тобою во вік не прийдеться.

Співали: П. Кратюк і Катерина Устимович, рік
нар. 1933, село Межилисте, гм. Тучна.

Записано 7.08.1982 року.

21. ТИ ВИШЕНЬКО, ЧЕРЕШЕНЬКО

Ти вишенько, черешенько
Чого з листя спадаєш,/2
Ти дівчино молоденька
Шукай собі молодця,/2
Бо я взавтра од"їжджаю
Із другою до винця./2
Прошу тебе, дівчинонько,
На винчання дивиться./2
Ой пошла я до церковки
І стала я при стині,/2
Полілися дрібні сльози
По личеньку, по моім./2
Як завважив козаченько
Дрібні сльози в дівчини/2
Полілися ще й дрібніші
По личеньку, по його/2
Як завважив те священник
Перестав він їх вінчать/2
І скажи ти мні всю правду -
З котрої рученьки зв'язать,/2
І чи з тою дівчиною
Що заручини були/2
Ой, чи з тою ізвінчати
Що три роки проходив?/2
Ой не з тою дівчиною
Що й заручини були /2
Оно з тою дівчиною
Що три роченьки любив./2

Записано од М. Кобилевської і А. Петручик -
село Янівка, гм. Ганна, серпень 1973 р.

22. КАЛИНОНЬКО - МАЛИНОНЬКО

Калинонько-малинонько широкий листь на тобі, да
Ти козаچه молоденький нема правдоньки в тобі./2
Ти казав мні, присягався, не покину я тебе, да
А тепер ти спокідаєш серденьточко своє./2
Ти дівчино молодая шукай собі молодця, да
А я взавтра од"їжджаю із другою до винця./2
Як ти взавтра од"їжджаєш із другою до винця, да
То я поїду дивитися як ти будеш винчатися./2
Ой зайшла я до церковки, стала собі при стині, да
Полілися дрібні сльози та й по личеньку мені./2
А священник обернувся і став його питати, да
Скажи, скажи вражий сину з ким рученьки зв'язати./2
Ой чи з тою дівчиною що заручини робив, да
Ой чи з тою дівчиною що три роченьки любив./2
Ой не з тою дівчиною що заручини робив, да
Ой но з тою дівчиною що три роченьки любив./2

Записано од П. Кратюк і М. Олесюк - село Межилисте,
13.XI. 1982 р.

23. ТИ ВИШЕНЬКО, ЧЕРЕШЕНЬКО

Ти вишенько, черешенько чом так листе опало?
Любив козак дивчиноньку та й що його кохала./2
Любив єї, кохав єї, ще й не думав єї брать,
Він поїхав до другеї - став другою заручать./2
Ти вже жениш, муй миленькі, йдеш до церкви вінчатись
А я буду молодая та й на тебе дивитись./2
Як зайшла я то й до церкви й стала по правуй стініе,
Поліліся гуркі сльози по личеньку у мене./2
Як zobачив то й священнік став він його питати:
З якою дивчиною маю тебе звинчати?/2
Ой чи з тею дивчиною що три года прогуляв,
Ой чи з тею дивчиною що заручини ти брав?/2
Ой ни з тею дивчиною що й заручини я взяв
Оно з тею дивчиною що три года прогуляв./2

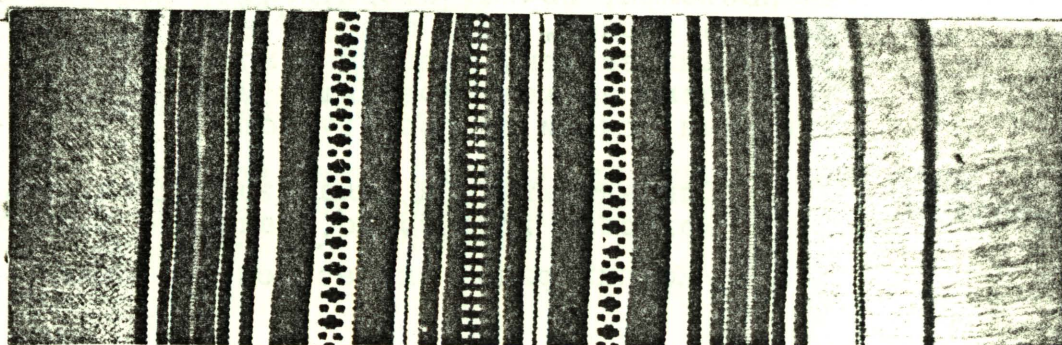
Спивав хор із села Даші, гм. Кліщелі, воєв.
Білосток на огляді білоруської пісні 1981.

Одписано од Івана Киризяка в маю 1984 р.

24. У ЖЕ ПРИЇХАВ МУОЙ МИЛЕНЬКИЙ

Уже приїхав муой миленький з поля,
Вчепив коня, коня край забора,
Вчепив коня, коня край забора
Сам заплакав - стояв коло коня.
Сам заплакав - стояв коло коня:
Засватана дівчинонька моя,
Дай же Боже вечора дождати
Вишлю люди дівчину сватати.
Вишлю люди дівчину сватати
А сам пуйду под окно слухати,
А сам пуйду под окно слухати,
Ой, що буде дівчина казати.
А дівчина по свитлиці ходить
Біли ручки до серденька ложить:
Мати, мати порадницьо в хати,
Порадь мені що людьом казати,
Скажи мені що людьом казати?
Ой, чи люди до дому одсилати?
Возьми доню ключи золотії
Поодмикай сундукі новії,
Поодмикай сундукі новії,
Пороздавай ручники білії.

Записано од: Л. Чержан і Н. Петручук -
село Заболотте, гм. Кодень, 22 травня 1984 р.

Фрагмент перебіраного ручника з села
Кисвець коло Пілої Подл.

25. О Й ТА М П І Д Г О Р О Ю

Ой там під горою сніжок білюсенький
Ходив до дівчини козак молоденький,
Ходив він до єї і хтів єї взяти
Но рідня матьонка не хтіла прийняти.
Ой милий, муой милий, мати то всьо знає
До твого серденька другу шукає.
Ой нехай шукає і буде шукати
А я йду на свентар могили копати.
Копай муой миленький, копай широченько
А може я ляжу при твоїм серденьку.
Пудшла я до дому білу сукню взяла
Ще й блакитну ленту до боку вчепляла.
Прийшла рідня мати руки заламала,
Ой, де ж ти так доню гарненько убрала?
Прощай мені мати, прощай мні на віки,
Бо вже й не допоможуть мні жадні ліки.
А в неділю рано барвінок з росю,
Лежу я в могили, муой милий, з тобою.
/кожний рядок повторюється два рази/

Записано од А. Петручик, С. Семенюк
і Н. Островської - село Янівка, гм. Ганна,
7 мая 1978 року.

26. О Й Т И Г Р У Ш Е М О Я

Ой ти груше моя кучерявая,
Ой де ж ти виросла прехорошая?
Я весною зійшла, літом виросла,
При крутом бережку похилилася -
Молода дівчина зажурилася,
Молода дівчина зажурилася
Що вчора звечора спать ложилася.
І пришов і стучить у окошечко,
Ой чи вор чи злодій, чи розбойничок?
Нєт, нє вор, нє злодій й нє розбойничок
Оно Ваня дружок, полюбовничок.
Одчинила йому синю платоньку
І впустила його у кімнатоньку,
Посадила його на кріселечко,
Налівала йому мід-горілочку.
Наліває йому мід-горілочку,
На закуску дає перепілочку.
Не прийшов до тебе я наїстися,
Не прийшов до тебе я напитися
Но прийшов до тебе порадитися
Чи позволіш, дочка, оженитися?
Оженися падлец, тобі парочки нєт
Та возьми за жену товаришку мою,
Та й возми за жену товаришку мою
І возьми одчепи ту роззяву мою.

Співали жінки з села Хворостита, гм. Вирики,
Холмське воєвідство, записано в лютому 1973 р.

/Кожний радок співається два рази/

27. О Й ТА М У ПО Л Ю Д У Б ГО Р И Т Ь

Ой там у полю дуб горить
Бідний хлопчина там стоїть,
На його іскри падали,
По їм дівчата плакали.
Не всі плакали но одна,
Котора чорнобривая.
Втикай хлопчино, бо згорish,
Моє серденько засмутиш.
Ой волю, волю горіти
Ниж на чужину їхати,
Бо на чужині Бог знає,
Яка мні доля чекає.
Носила попел, попелцю,
Щоб було легше на серцю,
Носила попел в хвартусі,
Щоб було легше на душі.

Записано од жінок із села Хворостита, гм. Вирики,
в лютому 1973 року.

28. ТА М У ПО Л И Д В І Т О П О Л И

Там у поли дві тополи
А третя вишня,
Там козак грає на бандури, /2
Щоб дівчина вийшла.
Ой чи вийде чи не вийде,
Мати не пускає,
Бо за нелюбого сусіда /2
Доню заручає.
Іди доню за сусіда,
Бо сусід багатий,
Сусід добрий то й ще хороший /2
Будеш панувати.
На сусідове багатство
Я не можу глянуть,
Тиї ручнички що й вишивала /2
Спустять мене в яму.
Викопали серед степу
Широку могілу
І в тій могілі похоронили /2
Козака й дівчину.
На козацькій тій могілі
Чорний ворон краче
А по молодій дівчині /2
Рідня мати плаче.
Ни плач мати, не журися
Сама-сь того хтіла,
Щоб тая пара молодая /2
В сірій землі гнила.

Співала Марія Сидорук, рік нар. 1933, село
Ставки, гм. Володава, воєв. Холмське. Записано
10. IX. 1978 року.

29. Ч И Т И М А Т И Р А Д А

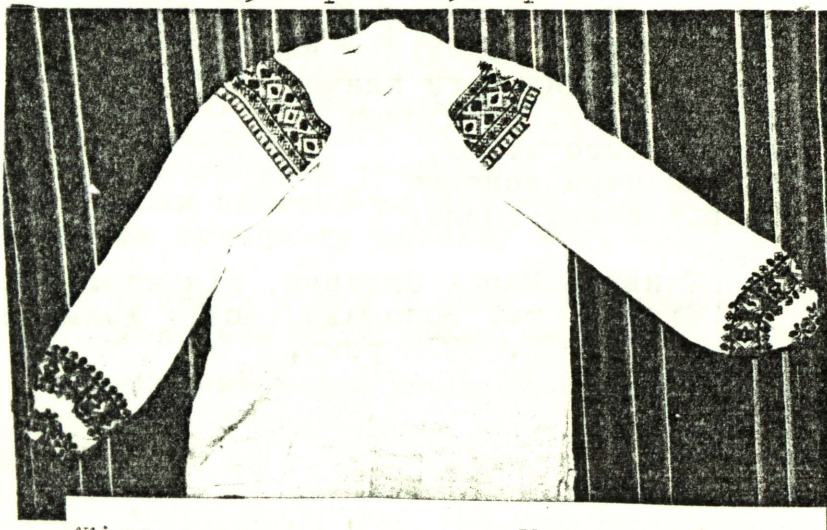
Чи ти мати рада що нас їде двоє,
Що нас їде двоє на подвір'є твоє?/2
Ой рада я, рада, бо своя дитина
А чужій не рада, бо чужа чужина/2
Взяла мати, взяла, взяла дві скляниці,
Взяла дві скляниці й пішла до пивниці./2
Сину наточила меду солодкого
А чужій дитині полину гіркого./2
А як вони пили разом ся ділили,
А як умирали тай наказивали,/2
А як умирали та й наказивали,
Щоби нас матьонка разом поховали./2
Сина поховала поміж яворами
А чужу дитину та й за воротами./2
Сину посадила червону калину
А чужій дитині колючу тернину./2
Червона калина стала посихати,
Колюча тернина стала зацвітати./2
Ой Боже, мій Боже, що я норобила,
Вони ся кохали - я їх розлучила./2

Записано од: П. Кратюк і К. Устинович, село
Межилистє, гм. Тучна, 7 серпня 1982 року.

30. З А Й Ш Л О С О Н Ц Е

Зайшло сонце за віконце, зайшло за гору,
Вийди, вийди дівчинонько щось маю сказати,/2
Вийди, вийди дівчинонько щось маю сказати:
Не дозволить батько й мати мені тебе брати?/2
То нічого муой миленький я тим не журюсь,
Я й на твоє весіллячко прийду подивлюсь./2
У неділю дуже рано всі дзвони гудуть,
Молодую дівчиноньку на сментар несуть./2
Подійшов же він до гроба - стукнула труна,
Стоїть милий над труною чорний як земля./2
Ой бодай же батько й мати віку не дожив
Як він мене молодого з пари розлучив. /2

Записано од сестер: О. Ігнатюк з села Паросля
і Н. Лобач з села Новосілки, гм. Славатичи,
25 червня 1984 р.

Жіноча сорочка з села Константины
гм. Володава, воєв. Холм

33. С Л У Ж И Т Ь Н А С Т Я У П А Н А

Служить Настя у пана,
Служить Настя у пана
Два роки не згоджона
А на третій згодилася
З паном полюбилася.
Поїхав пан в дорогу,
Поїхав пан в дорогу
Зоставив Настю в дому.
Пудійдєм Настю до броду,
Пудійдєм Настю до броду
Подивимося в воду,
Подивимося в воду
Хто хоріший на вроду.
Ще й Настя не глянула,
Ще й Настя не глянула
Пані Настю попхнула.
Пані Настю попхнула
І Настя потонула.
Приїхав пан з дороги,
Приїхав пан з дороги
З панію витається,
З панію витається,
З панію витається
Про Настю питається.
Пошла Настя до броду,
Пошла Настя до броду
І втопилася в воду.
Віте хлопци молодці,
Віте хлопци молодці
Закладайте неводці.
Закладайте неводці,
Закладайте неводці
Й знайдіте Настю у воді.

Записано од: Н. Петручук і А. Якубук - село
Заболоттє, гм. Кодень, 22 мая 1984 року.

34. В З А Б О Л О Т Т Ю У С А Д О Ч К У

В Заболоттю у садочку
Колихала дівчинонька сина й дочку /2
Колихала й говорила
Нащо ж мене моя мати й породила./2
А й тобі говорила ,
Щоб ти того здрайця злого не любила./2
Ти любила - любовала
А той здрайця насмиввся - ти zostалась/2
Мати ж моя, мати рідня,
Поможи мні виховати, бо я бідна,/2
Поможи мні виховати
А я й буду помнятати що ти мати./2

Записано од П. Сльонзак - село Матяшівка,
гм. Тучна, 18.VI. 1981 року.

35. РАДОСТЬ БЕЗКОНЕЧНА

Радость, радость безконечна, Красна Армія ідьот -
Где не глянеш, не пасмотріш тут і там валіт народ./2
Все спішат байцам на встречу, все несут подарок-цвет,
На столе лежит хлеб з соллю і большой з цвета букет./2
Красний прапор повіваєт в конце нашего села,
Где недавно в етом месце школа польская била./2
Где дітей наших учили, горло шматой затикалі,
Гаваріть дітям по-руску строго, строго запришали./2
Благодать нам з неба спала, жізнъ цвіточком зацвіла -
Україна нам повстала, на Підляссе к' нам прийшла./2

Записано од: П. Кратюк і М. Олесюк - село
Межилисте, гм. Тучна, 13. XI. 1982 р.

36. НОЧ ПОКРИЛАСЯ ТУМАНОМ

Ноч покрилася туманом, тихо стало на дворі
Только стон тяжолий слишно у Артецького в ольшині./2
Так і сплять бойци советскі у далекой стороне,
Про судьбу радни не знают і не снітса їм во снє./2
Ні отец, ні мать радная і жена не знаєть в том,
Ребятішкі ждуть папаши, не дождутся в радной дом./2
В заключенню слово скажем, пролетарський наш завет:
Руска слава не пропала, не пропал ішо совет./2

Записано од сестер: П. Кратюк і М. Олесюк,
13. XI. 1982 р.

37. ЙШЛИ СТРІЛЬЦІ ДО БОЮ

Йшли стрільці до бою в свято, в неділю,
Кажий з ніх покінув вдома дівчину./2
Сміло наступали вони на врага,
Всі вони кричали, гей, ура, ура./2
А там старий батько окопи копав,
Він здалека бачив як стрілець упав./2
Сам собі не вірив і своїм очам,
Підійшов він близько та й сина пізнав./2
Сину мій, синочку, чого ти лежиш?
Чи ти тяжко раньон, чи убит лежиш?/2
Ни я тяжко раньон, ни убит лежу,
Поховай батеьку в тихому гаю/2
Прийшов він до дому сів коло стола,
Тяжко зажурился - болисть голова./2
Вийшла мати з хати - щось то воно є,
Певно наш синочок давно не живе./2
Певно наш синочок в тихому гаю,
Висока могила на грудях йому./2
Вийшов батько з хати - споглянув на світ,
Вийняв ліворвера - сам себе убив./2

Записано од: О. Ігнатюк і Є. Гасюк, село
Паросля, гм. Славатици, 25. VI. 1984 року.

38. M O J D R O G I L U B Y

Mój drogi luby co zasmucony,
Pewno ty luby nie kochasz mnie?
Ja tobie powiem, luba, naprawdę, /2
Że już z tobo ostatni raz.
Wprzód ty byłeś moją kochanką
A teraz, proszę, druchienką bądź!
W moim weselu so kawalery,
Wybierzesz sobie którego chcesz./2
Na tym weselu ja być nie mogię,
Bo moje serce zamiera już.
Ach, gdy ja spojrze, luby, na ciebie /2.
Bende płakała przez cały szlub.
Poszłam do domu, włożyłam ubranie
I w biały welon wstąpiłam sie,
I poszła sobie ja do kościoła, /2
I przed ołtarzem modliłam sie.
Wtem usłyszała marsza zagrali,
Pewno to jedzie kochanek mój.
Wyszłam - stanęłam przy boku jego /2
I zawołałam, ach luby mój!
Ksiondz na to patrzy - pyta młodego
Z któro, ach, z któro ja ci szlub dam?
Widze przy tobie dwie młode stojo, /2
Z któro, ach, z któro ja ci szlub dam?
A młody na to nic nie powiedział
No jego serce zamiera już,
Pochilił głowę na pierwszo lube /2
I tak zakończył weselny szlub.

Spiewała Anastazja Matczuk, rok urodz. 1914,
wieś Dołhobrody, gm. Hanna, woj. Biała Podlaska,
zapisano dnia 16 lutego 1980 roku.

39. M I A Ł E M J A D Z I E W C Z Y N E

Miałem ja dziewczyny jak biało lelije
Co sie zara z wiosny na wodzie rozwije,/2
Buzia koralowa a oczy niebieskie
A sama przecudna - stworzenie anielskie./2
Nikt nas nie rozkionczy, przyrzekliśmy sobie
Tylko jeden Pan Bóg - drugi ksiondz przy grobie./2
Nasze przyrzeczenia prentko sie spełniły,
Znalazły sie ludzie, że nas rozkionczyły./2
Jesienio gdy lody pokryły swe brzegi
Wzieli mnie młodego w ukańskie szeregi./2
Jak na koń siadałem to jej powiedziałem...
A jak odjeżdżałem pierścionek jej dałem:/2
Weź że ten pierścionek na swe białe rączki
A gdy ja powróce wezme za obronczki./2
Jedź z Bogiem, mój luby, szczęśliwie powracaj,
Zostawieś stałą - bardzo nie rozpaczaj./2
Jade ja górami, dolino, lasami
Ona jszka do domu z płaczem i ze łzami./2

Przeskoczyłem roczek, przeskoczyłem drugi,
I tak bez mej lubej czas się zdaje długi /2
Przeskoczyłem trzeci - nie ma czego czekać,
Trzeba na koń siadać i do domu jechać, /2
I do domu jechać - dziewczynę pocieszać.
Jadę ja do domu z wesołą nowiną,
Bo się mam zobaczyć ze swoją dziewczyną. /2
Jadę ja do domu a tu zła nowina,
Wyszła za drugiego ta moja dziewczyna. /2
Przyjechałem do niej, przyjechałem blisko,
Wziąłem ją za rączki - skłoniłem się nisko /2
A czy znasz mnie luba, a czyś mnie poznała?
A czyś ty te słowa przysięgi dotrzymała? /2
Wybacz mnie, mój luby, bo mnie serce boli,
Wyszłam za drugiego nie ze swojej woli. /2
Nie ze swojej woli, z nie swojej przyczyny
Tylko z przyjaciółki i swojej rodziny. /2
Oj, zdrada dziewczyno, zdrada z twojej strony,
Gdybyś mnie kochała nie chciałbym korony. /2
Ta twoja rodzina i ta matka twoja,
Byłabyś na zawsze i na wieki moja. /2
Przypomnij dziewczyno te ostatnie noce,
Ile łez wylały te przecudne oczy. /2
A świadkami była ta gwiazda ognista,
Ten pierścionek złoty co na palcu błyska. /2
Oj, zdrada dziewczyno, zdrada z twojej strony,
Żebyś mnie kochała nie chciałbym korony. /2
Dziewczyna zbladnęła, spuściła powieki,
Znużył ją sen wieczny, zasnęła na wieki. /2
Tak nasze życzenia prentko się spełniły,
Znalazły się ludzie, że nas rozłączyły. /2
Miałem ją dziewczynę prowadzić k ołtarzu
A teraz prowadzę w żałobie k cmentarzu. /2

Zapisano od A. Matczuk, wieś Dołhobrody,
gm. Hanna, 16. II. 1980 r.

40. P A N O W I E , P A N O W I E

Panowie, panowie, proszę posłuchajcie
O młodym czeladniku, o starej kowalce.
W lesie Malinówce była stara kuźnia,
Żył kowalicha z czeladnikiem drużnie.
A ten stary kowal nic o tem nie wiedział -
Miał roboty dosić, ciągle w kuźni siedział
A czeladnik chodził do sklepu po zapalki,
Żeby pocałować ze staro kowalki.
Czasem pocałował, czasem pożartował,
A jeszcze przycisnął, czasem pofiglował.
Mówi kowalicha - czeladniku - stycha,
Zabij mego menża, zabij go do licha.
W noce, o północy kowal głos podaje,
Już czas do roboty, niech czeladnik wstaje,
Niech czeladnik wstaje, niech idzie do kuźni.
Zaczekajcie, panie, jeszcze trochę później.
Idzie kowal z młotem przez długo ulicę
A za nim czeladnik z ogromno palicą.
A kowal do kuźni w zamek klucz układa
A czeladnik bije, kowal trupem pada.
Jak przyszedł do chaty a kowalka pita:
Czyś odrazu zabił, czy za ciebie chwitał?

Zabikem, zabikem - już twój mąż nie żyje,
Oj, podaj mni wody, ja rence umyje.
Wstają ludzie rano - a coż to takiego?
Za coż-cie zwionzali pana Kusińskiego?
Sonsiade, sonsiady wiły nie wicie czego,
On zabryw kowala, sonsiada waszego.
Mamo, nasza mamó, coś ty narobiła,
Samaś owdowiała a my sirotamy,
A twój kochaneczek siedzi za kratami.
Boże mój kochany, z wysokiego nieba
A chto mojim dzieciom da kawałek chleba.
Żeby jedno, dwoje to by co radziła
A to dziewięcioro - coż będę robiła?
A jedno chce piersiów, a drugie chce mleczka,
A trzecie paluszki, czwarte sukieneczki,
A pionte chce bułki, szóste chce majteczki.

Zapisano od M. Haponiuk, wieś Janówka,
gm. Hanna, czerwiec 1981 r.

41. K R A S Ó W K A

Krasówka to moja wioska rodzinna,
W niej zawsze było wesoło mnie żyć -
Ja nie zamienie ją na żadno inno,
Tu od dzieciństwa spędziłam wszystkie dni.
Dawniej ulica była w zieleni
I niskie stare strzechy,
Młodzież wesoła i rozśpiewana
Jak poranny słowika śpiew.
Krasówka itd
Zieleni niema, strzechy zniknęły
Tylko rozbkysły ternity -
Młodzież kochana w świat odjechała ,
Pustka, tensknota została.
Krasówka itd
My dziękujemy dziś naszym władzom,
Że oni nami nie gardzo -
Zespół chóralny nam założyli
Żebyśmy sie nie nudzili.
Krasówka itd
Tak więc śpiewajmy piosenki wesołe,
Które umiemy sprzed laty
Ażeby one nie zaniknęły
Jak strzecha z naszej chaty.
Krasówka to moja wioska rodzinna,
W niej zawsze było wesoło mnie żyć -
Ja nie zamienie ją na żadno inno,
Tu od dzieciństwa spędziłam wszystkie dni.

Śpiewał zespół chóralny Koła Gospodyń Wiejskich
ze wsi Krasówka, gm. Włodawa, woj. Chełmskie,
zapisano 6 listopada 1982 r.

(Слова народных песен записано так
ж. их любимицу сибирку - приматку
ж. Уматюка).

42. SKONCZONA WIOSKA

Skonczona wioska koło Krakowa,
Tam się nam stała jedna rzecz nowa:
Był tam Jasieńko w dwudziestym roku, /2
On bez kochania nie stąpił kroku.
Była tam panna śliczna y młoda,
I przekwitała jak w sadu róża.
On zawsze wiedział gdzie ona była, /2
Czy woły pasła czy co robiła.
Jednego razu tak się zdarzyło,
Że ich u lesie tam dwoje było -
Kukawka kuka i spiwa skowik... /2
Jasieńko zrobił jak każdy człowiek.
Gdy się dziewczyna o tym doznała,
Którędy uszła - zawsze płakała.
Tak mówi ojciec - słuchaj Chrystyna, /2
Czego tak płacze nasza dziewczyna?
A matka mówi: - słuchaj Franciszka,
Czemu u ciebie krótsza spódniczka?
Jak się dziewczyna rozżalowała
Wszystko mamusi opowiedziała:
Moja mamusiu, Jasia lubiłam, /2
Jasieńko śpiewa, ja nieszczesliwa.

Śpiewał Justyn Bondaruk, rok urodz. 1988, wieś
Krzywowierzba, gm. Wyryki, woj. Chełmskie
zapisano 14.06. 1980 r.

43. ЗА ГОРОЮ СОНЕЧКО СХОДИТЬ

За горою сонечко сходить, за горою сонечко горить,
Далеко муої милий од мене - як згану то серце болить./2
Далеко муої милий од мене, далека, чужая сторона -
Не забувай милий про мене що я осталася сама./2
Іди доню, сядь коло мене, послухай що милий написав:
Він пише що має другу, тобі написав - забувай./2
А доня на те нічого лиш тільки сказала їдно:
Давно б я про його забула но жаль що дитина його./2
Ой люлі, дитинонько, люлі, ой люляй дитинонько спать
А йду сяду до столу до милого лист написати./2
Пишу я листочок, пишу я і треба його закончати:
Приїдь же муої милий до мене, мене молодую ховати./2

Записано од : Н. Петручук і А. Якубук, село
Заболотте, гм. Кодень, 22 мая 1984 року.

II. Г І С Т О Р И Ч Н И Й П И С Ь Н І

1. Г Е Й В О Л И

Гей воли, воли, широкий світ
Аж болить голова -
Колись було добре жити,
Гей, гей, було менш панув.
А тепер є їх за дуго,
Не дають пройти,
Накладають на нас кари,
Гей, гей, мужику плати.
А ми на двох, на трох моргах
З дитьми живемо
І той подач безконечний,
Гей, гей, панам платимо.
А колись то всьо загине,
Колись пропаде
А по наших рідніх землях,
Гей, гей, трактор загуде.
І то поїде всьо по світи
Як по жилах кров
Й межи нами запанує,
Гей, гей, братня любов.

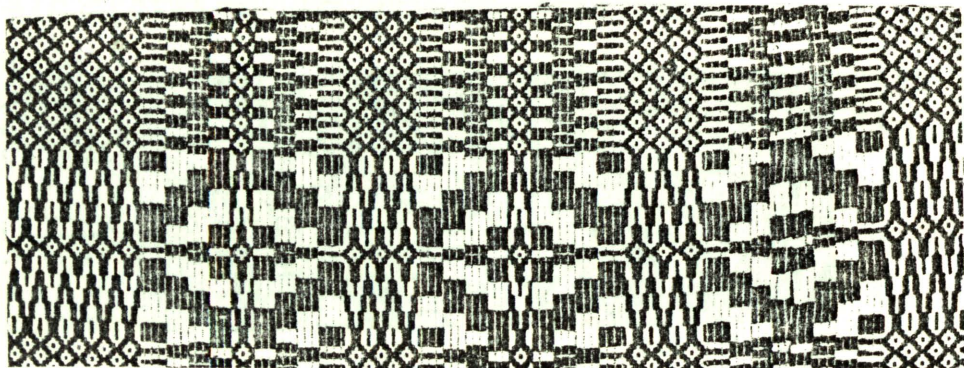
Спива^В/Владислав Ігнатюк, рік нар. 1924,
село Данці, гм. Ганна, серпень 1970 рік.

2. А В Н Е Д І Л Ю Р А Н О

А в неділю рано, в неділю раненько,
В неділю раненько на серцю жалібненько.
Кувала зезуля, кувала раненько,
В неділю раненько на серці жалібненько.
Ой то не зезуля но рідня мати
Проважає сина в юнаки страдати,
В юнаки страдати, в юнаки служити,
Боже, ти наш Боже як будємо жити.
Жеби -сь мати знала яка мені біда
Подала би -сь мені голубкею хліба,
Голубкею хліба, ластівкею соли,
Ох, Боже, наш Боже в якуй я неволи.

Записано од Вл. Ігнатюка, село Данці,
гм. Ганна, серпень 1970 р.

/ Пісьня, яку спивали пуд час окупації хлопци,
которих німці забирали до юнакув - сказав
Владислав Ігнатюк /

3. Т Е М Н А Н У О Ч К А Б У Л А

Темна нуочка була - кругом було тихо
Як прийшло до села н^имецькоє ліхо./2
До села приєхалі і народ збиралі,
Од хати до хати друзів забиралі./2
Друзів забиралі, і їх посадили
И щодень три рази водою поїлі./2
И щодень три рази водою поїлі
А сім рази надень нагайками били./2
Посиділі друзя аж п^оувтора року,
Приїхалі й повезлі друзьов до вироку./2
Вирок прочитали - на смерть осудили,
В автомат заграли - друзя повалілісь./2

Записано од А. Кушнерук, село Бокинка
Панська, гм. Тучна, 13.VI. 1982 р.

4. О Й В И Й Д У Я Н А Г О Р У

Ой вийду я, ой вийду я на гору
На високу, каменну,/2
Ой гляну я, ой гляну я в долину
На червону калину./2
На калині, на калині соловей,
Він щебече ніч так день/2
Соловейку, соловейку сизинький
В тебе голос тоненький,/2
Зашебечи, зашебечи ти мені,
Бо я в чужій стороні./2
Бо я в чужій стороні, бо я в чужій стороні
Нема роду при мені./2
Нема роду, нема роду й родини,
Ни вірнеї дєвчини./2

Записано од Н. Петручук і А. Якубук, село
Заболотте, гм. Тучна, 22.V.1984 р.
/ Тую пісьню - сказали співачки - спивали
дівчата і хлопці з Подляшся в Нимеччини,
як їх забрали на примусові роботи./

5. Б У Л А П О Л Ь Щ А

Була Польща, була Польща
А тепер Росія -
Не заступить син за батька
А батько за сина.
Пушов батько із косою
А сини з сохою,
Пушла мати на лан жати
Разом із дочкою.
Вже не будуть наши пани
В соболях ходити,
Вже не будуть наши пани
В дупу заглядати.

Записано од А. Олещук, село Чепутка, гм.
Соснівка, серпень 1970 р.

6. О Й Ч И П Р А В Д А

Ой чи правда чи не правда -
Зозулька ковала
Як панщина - даремщина /2
З Польщи утикала.

Утикала, утикала
Аж гори траслися
А за єю пани-ляхи: - /2
Панщино вернися!
Не вернуся, не вернуся,
Бо нема до чого,
Було хлопа шанувати /2
Як здоров"я свого.

Ишов батько из косою
А син из сохою,
Ишла мати жита жати /2
З цілею сім"йою.

Ижнуть вони, ижнуть вони,
Дожинаються до долу,
Кидаймо ми тоє жито /2
Чьис нам йти до дому.

Записано од А. Кушнерук, село Бокинка Панська
гм. Тучна, воєв. Біла Подл., 13.VI. 1982 року.

7. В К А Л І Н О В У М Л І С И

В каліновум ліси
Зазуля ковала
Як панщина-деремщина
З Польщи утикала.
Ой, як вона утикала
Аж гори траслися
А за єю рижи ляхі: -
Панщино вернися!
Ой, уже я не вернуся,
Бо нема до чого,
Було хлопа шанувати
Як здоров"я свого.

Записано од А. Олещук, село Чепутка, гм.
Соснівка, серпень 1970 р.

8. У В Ж Е Р О К І В З Д В І С Т А

Увже років здвіста як козак в неволі,
Ходить понад Дніпром, викликає долі,
Гей, вийди долю із води /2
Визволь моє серденько із биди!
Ой рада б я вийти козаче - соколю,
Бо я нахожуся сама у неволі,
Гей, у неволі, у тюрмі
Там під польським караулом у тюрмі. /2

Ой пане Богдане, занапастив силу,
Занапастив Польщу ще й рідню Україну,
Гей, усю Польщу зруйнував,
Бо й в голові розуму мало мав. /2

А з піків козачих плугів наробили,
А з шаблів козачих серпів наробили,
Гей, брате козаче, бережись,
Як зобачиш вороженьків, бери ріж! /2

Записано од М. Гапонюк, село Янівка, гм. Ганна,
15. XII. 1972 р.

9. Н У М О Д О Б О Ю

Нумо до бою, братця за волю,
З ворогом лютим час зробити лад!
Де ревуть гармати, роздають раскати - /2
Віддай, віддай Україну нам назад!
Де ж наша слава, слава, Україно,
Де ж наши гетьмани, сичі-козаки?
Все нам забрали, все зруйнували, /2
А ми, а ми народни-жебраки!
Там де були школи - будують тюрми
А тиї тюрми заповнюють нами,
Заповнюють нами, нашими братами - /2
Невже, невже, невже не люде ми?!

Записано од М. Гапонюк, село Янівка, гм.
Ганна, 15. XII. 1972 р.

10. Г О М О Н І Л А У К Р А Ї Н А

Гомоніла Україна, довго гомоніла,
Текла, текла кров степами, текла, червоніла/2
Текла, текла і висохла - степи зеленіють,
Лежать діди а над ними могили сивіють./2
Що ж по тому що сивіють, ніхто їх не знає,
Ніхто щиро не заплаче, ніхто не згадає./2
Тільки вітьор буйнесенький повіє над ними,
Тільки роса ранюсенько сльозами дробними./2
Їх умиє. Зійде сонце, висушить, пригріє,
А унукам то байдуже - жито панам сіють./2
З-за Гуманю сходить сонце - сяють білолиці -
Понад Дніпром козак іде - може з вечорниць./2
Іде смутний, невеселий - ледьво несуть ноги,
Його дівчина не любить за то що убогий./2
А дівчина мене любить хоч лата на лати,
Чорнобривий як не згине то буде багатий./2

Спивав Миколай Семенюк, рїк нар. 1911,
село Бокинка Панська, гм. Тучна, 21. XI. 1981 р.

11. С Е Р Е Д Б А Г Н А С Е Л О К У Л ь Ч И Н

Серед багна село Кульчин в нужді проживає,
Недалеко пан Бородій добра наживає./2
Хлопи ходять пана просять лонки покосити
А пан з хлопом бидалахом не хтів говорити./2
Хочеш хлопе сіна мати мусиш спілку дати,
Спілку дати ще й задаток до двору робити./2
Зобралися, сільська рада, щоби урадити,
Що не підемо до двору на панів робити./2
Пан спровадив поліцію, щоби людей бити,
Таки ж мусиш хамський сину на панів робити./2
Закували дванацятьох, повели до міста,
Таки ж мусиш хамський сину на панів робити./2

Співали: подружжя Марія Солтанюк, рік нар. 1925
і Миколай Солтанюк, рік нар. 1915, село Голишово,
гм. Ганна, воєв. Біла Подл. , 11 червня 1984 року.

12. Н О В А Р А Д О С Т ь С Т А Л А

Нова радість стала яко небивала,
Усіх люди працюючих до купи з"іднала./2
Селянин від плуга, робітник із міста
Подає один другому руки мозолісти./2
З"іхались буржуї та й стали гадати,
Ой, яким то би способом нас всіх роз"єднати./2
З"іхались буржуї та й зі злости мліють
Що селянин з робітником ширу правду сіють./2
Ми люде трудящі і бідни народи
Тільки єдність і братерство - дійдем до свободи./2
Не будемо туді в тюрмах бидувати,
Мусимо уряд селянський собі збудувати./2
І ми цю пісню співаймо предвічи: -
Хай живе уряд селянський хлопсько-робітничий! /2

Співав Іван Панасюк, рік нар. 1922, село
Голишово, гм. Ганна, 8 серпня 1984 року.

13. З О Б Р А Л И С Я К О З А Ч Е Н ь К И

Зобралися козаченьки до ріднєї хати,
Тут нам любо, тут нам добре журбу розправляти./2
Катерино, вража бабо, змилуйся над нами,
Зверни нашу Україну з першими правами!/2
Не вертала, не вертаю й вертати не буду,
Єсть у мене москалики - воювати буду!/2
Єсть у мене москалики з гострими шаблями
Будуть вони воювати з першими правами!/2

Співала Юлія Козицька, рік нар. 1908,
село Матяшівка, гм. Тучна, 18.VI.1981 року.

СЛОВНИК ДІАЛЕКТНИХ СЛІВ

говірка	укр. мова	білр. мова	поль. мова
арас	гаразд	вельмі добра	<i>świetnie, dobrze</i>
віте	ви	выі	<i>wy</i>
вивозка	виселення	выселенне	<i>wysiedlenie</i>
дужо	багато	шмат, багата	<i>wiele, dużo</i>
жеби-сь	щоб	каб	<i>żeby</i>
живіти	жити	жыць	<i>żyć</i>
забор	паркан, пліт	паркан, плот	<i>parkan, płot</i>
/у/ криві	/у/ крові	/у/ крыві	<i>/we/ krwi</i>
лонка	лука	сенажаць, луг	<i>łaka</i>
ніц	нічого	нішто	<i>nic</i>
мя	мене	мяне	<i>nie, mnie</i>
мете	будете	будзеце	<i>bedziecie</i>
оно	але, тільки	але, тільки	<i>ale, tylko (ino)</i>
міти	мати	мець	<i>mieć</i>
покіль	поки	пакуль	<i>póki</i>
просля	після	по, пасля	<i>po</i>
плиси	плотарі	плыітагони	<i>flisaki</i>
рижий	рудий	рыжыі	<i>ryży</i>
репета	добавка	дабаўка	<i>repeta</i>
/з/ чіда	/з/ чаду	/з/ чаду	<i>(z) czadu</i>
юлиця	вулиця	вуліца	<i>ulica</i>

Ранкова тиша.

Фотоетюд В. Школярука.

П Р И М І Т К И

У п'ятій по черзі збірці народних пісень з Підляшшя помістив я 43 балади і 13 історичних пісень що були мною записані у 1970-1984 роках.

Тії пісні співалися колись людьми при різних нагодах як нпр.: на вечорницях, на сільських сходинах, під час польових робіт тощо.

З поміщених у збірці пісень тільки невелика частина балад та історичних пісень виникла на Підляшші, натомість величезна їх більшість а зокрема історичні пісні прийшли сюди з-за Буга і становлять варіанти пісень, що були записані різними збирачами фольклору на Україні.

1. "Їдне сонце сходить" / Пісня поміщена на 1 стр. збірки, записана в селі Данці, гм. Ганна, воєв. Біла Подляська/

Варіанти текстів:

- а/ "Там за горою" / стр.1, с. Заболотте, гм. Кодень, воєв Біла Подл./
- б/ "Позволь мені мати" / стр.2, с.Голишово, гм.Ганна/
- в/ "Ой там за горами сніжок білюсенькі" / Білоруський тижневик "Ніва" з 18.XI.1973 р., запис. Микола Гайдук, с. Тростянка, б. Гайновський повіт, воєв. Білостоцьке/
- г/ "Гэта слава паўсюды паўстане" / "Ніва" з 20.II.1983 р М. Гайдук, с. Гарковичі, гм. Кринки, воєв. Білосток/

2. "А в Янівці на юлиці" /стр.5, с.Янівка, гм.Ганна/

Варіанти текстів :

- а/ "В одному боці сонце сходить" / стр.4, с. Бокинка Панська, гм. Тучна, воєв. Біла Подл./

3. "А в нашуй Янівці" / стр.5, с. Янівка, гм.Ганна/

Варіанти текстів:

- а/ "А в нашому селі" /стр.5, с. Паросля, гм. Славатици, воєв. Біла Подл./

4. "Пісня про вивозку" / стр.6, с. Янівка, гм. Ганна/

Варіанти текстів:

- а/ "Пісня про вивозку" / стр.6-7, с. Чепутка, гм. Соснівка, воєв. Біла Подл./
- б/ "А в нас на Подляшшю" / стр.7, с. Межилисте, гм. Тучна, воєв. Біла Подл./

5. "Дівчинонька по гриби ходила" /стр.9, с. Чепутка, гм. Соснівка./

Варіанти текстів:

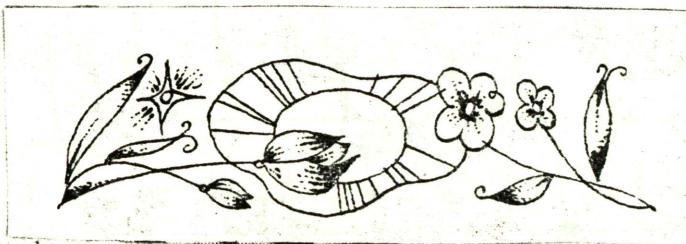
- а/ "Дівчинонька по гриби ходила" / стр.9-10, с. Янівка, гм. Ганна/
- б/ "Ой дівчина по гриби ходила" / "Народні пісні в записках Степана Руданського, стр.129, видав. "Музична Україна", Київ.1972.

6. "Виразила мати" /стр.10, с. Янівка, гм. Ганна/

Варіанти текстів:

- а/ "Виразила мати" / стр.10-11, с. Янівка, гм. Ганна/
- б/ "Ой як то тяжко" /стр. 11, с. Мікулічи, гм. Мілейчиці, воєв. Білосток/
- в/ "Чия то долина" / стр.12, с. Межилисте, гм. Тучна/

- г/ "Оженила мати сина та й неволею" / "Народні пісні в записах Івана Манжури", стр.176-177, вид. "Музична Україна", 1974 р.
7. "Ти вешенько, черешенько" / стр.13, с.Янівка, гм.Ганна/
Варіанти текстів:
а/ "Калинонько-малинонько" / стр.13, с. Межилисте, гм. Тучна/
б/ "Ти вишенько, черешенько" / стр.14, с. Даші, гм. Кліщелі, воєв. Білосток/
в/ "Муй дрогої міли" / стр. 21, с. Дубогроди, гм.Ганна/
8. "За горою сонечко сходить" / стр.24, с. Заболотте, гм. Кодень/
Варіанти пісень:
а/ "За горами сонце горіло" / Збірка "Любовні пісні з Подляшся", стр.6-7, с. Янівка, гм. Ганна/
9. "Ой чи правда" / стр.27, с. Бокинка Панська, гм. Тучна/
Варіанти текстів:
а/ "В каліновум лісі" / стр.26, с. Чепутка, гм. Соснівка/
б/ "Була Польща" / стр. 26, с. Чепутка, гм. Соснівка/
в/ "Ой летіла зозеленька, стала говорити" / "Народні перлини", стр.115, вид. "Дніпро" Київ, 1971 р.
10. "Зобралися козаченьки" / стр.29, с. Матяшівка, гм.Тучна/
Варіанти текстів:
а/ "Зібралися всі бурлаки" / "Народні перлини", стр.116-117, вид. "Дніпро", Київ, 1971
11. "Служить Настя у пана" / стр.19, с. Заболотте, гм. Кодень/
Варіанти текстів:
а/ "Ой служила Настя в пана" / "Пісні з Волині", стр. 180, вид. "Музична Україна", 1970 р.
12. " Чи ти мати рада" / стр. 27, с. Межилисте, гм.Тучна/
Варіанти текстів:
а/ "Ой в полі береза" / "Пісні з Волині", стр. 180-182/
б/ "Здрастуй, мати, здрастуй" / "Ніва", 1978 р. село Орешково, гм. Гайнівка, воєв Білосток, записав М. Гайдук/
13. "Гомоніла Україна" / стр. 28, с. Бокинка Панська, гм. Тучна./
Варіанти текстів:
Пісня є уривком з поеми Тараса Шевченка п.з. "Гайдамаки" / Т. Шевченко, "Малий Кобзар", стр. 84, вид. "Веселка", Київ, 1969 р.

ДОДАТОК. Ноти до деяких пісень

1. Він хлопець гожий

Ноти розшифрував Володимир
Волосяк

Він хло- пець го- жий а я дів - чи - на крас - на

він в по- лю го- рав а я во-ли - ки пас - ла

Текст пісні на стр. 3

Andante

2. А в нас на Подляшшю

Ноти розшифрува Едуард Дрожджа
-ДЖАЛБ

А в нас на Под- ля-шшю сум- ни дні нас- та- ли Бо

на - ши - ї лю- де се - ла о- пус- ка- ли

Бо на- ши - ї лю- де се - ла о- пус- ка - ли.

Текст пісні на стр. 7

3. От уже од'їжджаєм в Росію

Ноти розшифрував Едуард
Дрожджаль

От у - же од" їж - джа- єм в Ро - сі - ю о- став- ля-

є - мо рід ний свуй край хут- ко час той про-шаль-

ний нас- та- не Раз ос- тат- ній ми ска-жем про - щай

Текст пісні на стр. 8

4. А в нашу Янівці

Ноти розшифрував Т.Партикевич - 12642

А в на- шуй Я - нів - ци ста- ла но-
 ви- на Мо- ло- да - я Ве - ра в Ко- лю влюб-
 ле - на Мо- ло- да - я Ве - ра в Ко- лю влюб-
 ле - на

Текст пісні на стр. 5

5. В Заболоттю у садочку. Ноти розшифрував Тадей Партикевич

В За- бо- ло - ттю у са- доч- ку ко- ли-ха-ла ла
 дів - чи- нонь- ка си- на й доч - ку

Текст пісні на стр. 19

6. Зобралися козаченьки. Ноти розшифрував Тадей Партикевич

Зо - бра - ли - ся ко - за - чень - ки
 до рід- не - ї ха - ти Тут нам лю бо,
 тут нам доб - ре жур - бу роз - прав- ля - ти .

Текст пісні на стр. 29

I. Б А Л А Д И

сторінки

1. Їдне сонце сходить	1
2. Там за горою	1
3. Позволь мені мати	2
4. Була вдова	2-3
5. Він хлопець гожий	3
6. А в Янівці на юлиці	4
7. В одному боці сонце сходить	4
8. А в нашій Янівці	5
9. А в нашому селі	5
10. Пісня про вивозку	6
11. Пісня про вивозку	6-7
12. А в нас на Подляшшю	7
13. Вот уже уїжджаєм в Росію	8
14. От уже од"їжджаєм в Росію	8
15. Дівчинонька по гриби ходила	9
16. Дівчинонька по гриби ходила	9-10
17. Вирадила мати	10
18. Вирадила мати	10-11
19. Ой як то тяжко	11
20. Чия то долина	12
21. Ти вишенько, черешенько	13
22. Калинонько-малинонько	13
23. Ти вишенько, черешенько	14
24. Уже приїхав мій миленький	14
25. Ой там під горою	15
26. Ой ти груше моя	15
27. Ой там у полі дуб горить	16
28. Там у поли дві тополи	16
29. Чи ти мати рада	17
30. Зайшло сонце	17
31. Ой в неділю рано	18
32. Ой приїхав мій милий	18
33. Служить Настя у пана	19
34. В Заболоттю у садочку	19
35. Радість безконечна	20
36. Ноч покрилася туманом	20
37. Йшли стрільці до бою	20
38. Мій дроголюб	21
39. М'ялем я дзєвчине	21-22
40. Панове, панове	22-23
41. Красувка	23
42. Сконьчона вїоска	24
43. За горою сонечко сходить.	24

II. І С Т О Р И Ч Н И Ї П І С Н І

1. Гей воли	25-26
2. А в неділю рано	25
3. Темна нїочка була	26
4. Ой вийду я на гору	26
5. Була Польща	26
6. Ой чи то правда	27
7. В каліновум лісі	27
8. Увже років здвіста	27-28

9. Нумо до бою	28
10. Гомоніла Україна	28
11. Серед багна село Кульчин	29
12. Нова радість стала	29
13. Зобралися козаченьки	29
14. Словник діалектних слів	30
15. Примітки	31-32
16. Додаток - ноти до деяких пісень	33-34

Весна іде...

Фото Ю. Венгереша.

Збірку " НАРОДНІ ПИСЬНІ З ПОДЛЯШСЬКА
в записах Івана Ігнатюка; часть V
"БАЛАДИ Й ГІСТОРІЧНІ ПИСЬНІ"
видав власним коштом Юрій Попко
Ляймен, Ф.Н.Р.
липень 1985 рік

Проект обкладинки й графічне оформле-
ння І. Ігнатюка. На обкладинці фрагмент
подляського обрадового ручника.
Поміж текстом знімки виконані І. Ігнатюком.

WBP Biała Podl.
REGIONALIA

—
V
—

Ignatiukl.

Narodni piśni...
cz. 5